

Enhed
Udsatte Voksne

Sagsbehandler
Cecilie Kjærgaard
Kristiansen

Koordineret med

Sagsnr.
2025 - 3832

Doknr.
69845351

Dato
08-10-2026

Høringsnotat – lovforslag om gennemførelse af initiativerne i værdighedsreformen

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 29. juni 2026 til den 21. august 2026 (53 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3 F – Fagligt Fællesforbund, ADHD-foreningen, Advokatsamfundet/Advokatrådet, Aids-Fondet, Alkohol og Samfund, Angstforeningen, Ankestyrelsen, Antidote Danmark, Autismeforeningen, BDO Kommunernes Revision, Bedre Psykiatri, Blå Kors Danmark, Borderlinenetværket, Broen Danmark, BrugerForeningen, Brugernes Akademi, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, Center for Rusmiddelforskning, Center for Seksuelt Misbrugte, CiFri – Netværk for forskning i civilsamfund og frivillighed, Danmarks Statistik, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkehjælp, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykolog Forening, Dansk Selskab for Addiktiv Medicin, Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Sygepleje Selskab, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Fysioterapeuter, Danske Patienter, Danske Psykiateres og Børne- og Ungdomspsykiateres organisation (DPBO), Danske Regioner, De Anbragtes Vilkår, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Udviklingsfond, Depressionsforeningen, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Integrationsråd, Det Sociale Netværk, Dialog Mod Vold, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, Etisk Råd, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fagforeningen Civile i Danmarks Fængsler, Fagligt Selskab for Addiktiv Sygepleje, Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker, FAKL - Foreningen af Kommunalt Ansatte Læger, FOA – Fag og Arbejde, Fonden for Socialt Ansvar, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Yngre Psykiatere, Forening for Ledere af Offentlige Rusmiddelcentre, Fountain House, Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Frelsens Hær, FriSe, Færøernes Landsstyre, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), Gadejuristen, Hjem til Alle, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), HK/kommunal, Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Hus Forbi, Institut for Menneskerettigheder, ISPS-DK – Internationalt selskab for psykologisk behandling, Justitia, KABS – behandlingscenter for stofbrugere, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Kofoeds Skole, Kommunale Velfærdschefer, Kristelig Fagbevægelse, Kvisten, Københavns Kommune, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Væresteder (LVS), Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen KRIM, Landsforeningen Lænken, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade, Landsforeningen SPOR, LAP - Landsforeningen af tidligere og nuværende Psykiatribrugere, Lev Uden

Vold, Livslinjen, LOCHI – Foreningen for ledere og chefer i offentlige hjemløshedsindsatser, LOKK – Landsorganisation af Kvindekrisecentre, LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud, Lægeforeningen, Mandecentret, Manderådet, Mændenes Hjem, Mødrehjælpen, OCD-foreningen, Odense Kommune, Offerrådgivningen i Danmark, Outsideren, Politiforbundet, Praktiserende Lægers Organisation, Projekt Udenfor, Psykiatriliancen, Psykiatrifonden, Retspolitisk Forening, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark (SBH), Samtlige byretter, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, Silkeborg kommune (Socialtilsyn Midt), SIND, SIND Ungdom, Skizofreniforeningen, Sjældne diagnoser, Socialpædagogerne, Socialt Lederforum, Socialt Udviklingscenter (SUS), Stenbroens Jurister, Styrelsen for Danmarks Fængsler, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TABUKA, TUBA, Vejle Kommune, Ventilen, Vesterbro Retshjælp, Vestre Landsret, Veteracentret, VIVE – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, WeShelter, Yngre Læger, Ældre Sagen, Østre Landsret, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Kommune og Aarhus Retshjælp.

2. Modtagne høringsvar

Socialministeriet har i forbindelse med høringen modtaget bemærkninger fra følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Ankestyrelsen, Blå Kors, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Sygepleje Selskab (DASYS), Danske Regioner, Danske Patienter, Danske Psykomotoriske Terapeuter, Dataproces, Den Sociale Udviklingsfond – SUF, FADD - Foreningen af Døgn- og Dagtilbud, Gadejuristen, Hjem til Alle, HK Kommunal, Hus Forbi, Justitia, KFUKs Sociale Arbejde, KFUMs Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Kofoeds Skole, Kommunale Velfærdschefer, Københavns Byret, Københavns Kommunes Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltning, Københavns Kommunes socialforvaltning, Københavns Retshjælp, Landsforeningen af Væresteder (LVS), LAP, LOCHI, LOS, Mændenes Hjem, Odense Kommune, Politiforbundet, Projekt Udenfor, Psykiatrifonden, Rådet for Socialt Udsatte, SAND - De Hjemløses Organisation, Selveje Danmark, Socialpædagogerne, Stenbroens Jurister, Tony Bidstrup (privatperson), Udsatterådet i København, Vejle Kommune, Vestre Landsret, Veteracentret, Østre Landsret, Aarhus Kommune og WeShelter.

Socialministeriet har dertil modtaget høringsvar fra Brugernes Akademi samt Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark ifm. den oprindelige høring af lovforslaget udsendt den 19. februar 2026, men som blev sat i bero ifm. valgudskrivelsen den 26. februar 2026. Som følge af at de to høringsvar ikke er modtaget ifm. den fornyede, formelle høring er de ikke gengivet i høringsnotatet. Socialministeriet og Justitsministeriet har imidlertid noteret sig parternes bemærkninger, som ikke vurderes at give anledning til justeringer af lovforslaget.

Følgende myndigheder, organisationer m.v. har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkastet:

Dansk Arbejdsgiverforening, Københavns Byret, Københavns Retshjælp, Politiforbundet, Vestre Landsret og Østre Landsret.

3. Socialministeriets indledende bemærkninger

De væsentligste bemærkninger til lovforslaget i de modtagne høringsvar gennemgås i kort form nedenfor. Socialministeriets bemærkninger til

høringssvarene er *kursiveret* mens tilføjelser/præciseringer i lovforslaget foretaget pba høringssvarene er gengivet med understregning.

Høringsparterne bakker bredt set op om intentionerne og ambitionerne med værdighedsreformen og om de konkrete initiativer i lovforslaget. I høringsnotatet er derfor primært gengivet de konkrete anbefalinger til justeringer, præciseringer mv. De konkrete bemærkninger, der udtrykker grundlæggende enighed gennemgås ikke i notatet, ej heller bemærkninger af overvejende teknisk karakter.

Blandt flere af høringssvarene indgår en række bemærkninger, som ikke vedrører indhold reguleret i selve lovforslaget, og som derfor ikke gennemgås i høringsnotatet. Bemærkningerne vil dog indgå i ministeriets videre arbejde med udmøntning og implementering af den eksisterende aftale om værdighed samt arbejdet med en "stærket værdighedsreform". De vedrører bl.a. følgende temaer:

- De kommende puljekriterier for puljerne til hhv. Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder.
- En mulig styrkelse af værdighedsreformen udover, hvad der ligger i den eksisterende aftale, jf. også regeringsgrundlaget om at regeringen vil gennemføre en "stærket værdighedsreform".
- Evaluering og implementering af værdighedsreformen.

4. Gadens Huse og mobile udsatte-enheder

Høringsparterne ser bredt set meget positivt på, at der etableres Gadens Huse og mobile udsatte-enheder, hvor hjælpen til udsatte borgere samles.

4.1 Hjemmel/etablering

Danske Regioner og Vejle Kommune mener, det er uklart, hvad der forstås ved "større byer".

Socialministeriet bemærker, at de nærmere kriterier ift. afgrænsningen af "større byer", vil indgå i puljekriterierne for puljen til Gadens Huse.

Danske Regioner lægger til grund, at de afsatte puljemidler vil dække de udgifter, som de deltagende regioner vil have, og at der i modsat fald kan være behov for at tilføre yderligere midler.

Socialministeriet bemærker, at der med den politiske aftale er afsat midler til finansiering af Gadens Huse og mobile udsatte-enheder, og at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med KL og Danske Regioner.

Kofoeds Skole, Københavns Kommunes Socialforvaltning, Udsatterådet i Københavns Kommune og WeShelter anbefaler, at det fremgår eksplicit af loven, om større kommuner kan etablere flere Gadens Huse eller satellitter, når lokale forhold taler for det, herunder om alle huse skal rumme samtlige indsatser, som Gadens Hus iflg. loven skal indeholde.

Socialministeriet bemærker hertil, at det med afsæt i den politiske aftale er tilføjet til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1, at "Husene kan bestå af flere lokationer, ligesom det vil være muligt at etablere tilknyttede satellitter, for eksempel mhp. at dække et større geografisk område eller undgå for høj koncentration af meget udsatte borgere på samme sted."

Det er dertil tilføjet: "Etableres husene med flere lokationer og/eller tilknyttede satellitter, vil alle lokationerne/satellitterne tilsammen skulle rumme de"

indsatser, som Gadens Hus i henhold til det foreslåede § 111 c, skal indeholde.”

LOS finder det uklart, hvorvidt Gadens Huse og mobile udsatte-enheder alene kan etableres på baggrund af en puljeansøgning.

Socialministeriet bemærker hertil, at det ikke følger af den foreslåede § 111 c, at husene og enhederne nødvendigvis vil skulle oprettes via de ansøgningspuljer, der indgår som del af den politiske aftale. Bestemmelsen vil således give generel hjemmel til, at kommunalbestyrelse(r) sammen med den stedlige region og civilsamfundsorganisation(er) vil kunne oprette tilbuddene inden for de rammer, der i øvrigt følger af den foreslåede § 111 c. Idet tilbuddene vil kræve finansiering, er det imidlertid ministeriets klare forventning, at oprettelsen af tilbuddene alene vil ske via ansøgningspuljerne og de varige puljemidler afsat hertil.

Odense kommune og Vejle Kommune finder det uhensigtsmæssigt, at Gadens Huse og mobile udsatte-enheder kan oprettes med virkning fra 1. januar 2027, mens forsøgsordningen først træder i kraft 1. juni 2027, da det bl.a. vil indebære et skifte for de borgere, der anvender tilbuddene før 1. juni.

Socialministeriet bemærker, at kommune(r), region og civilsamfundsorganisationer skal sikres tilstrækkelig tid til at kunne indgå de samarbejdsaftaler, der er forudsætningen for at søge puljerne til hhv. Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder. Husene og enhederne forventes på denne baggrund ikke at kunne være i drift allerede pr. 1. januar 2027. For at sikre ”effektiv brug” af hele forsøgsordningen med Borger i Danmark, træder denne derfor først i kraft 1. juni 2027.

SAND opfordrer til, at de mobile udsatte-enheder kan operere på tværs af kommunegrænser.

Socialministeriet bemærker, at det er tilføjet til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1, at ”[Et Gadens Hus/En mobil udsatte-enhed] vil have som geografisk optageområde [den kommune/den eller de kommuner], der sammen med det stedlige regionsråd og civilsamfundsorganisation(er) har etableret [det pågældende hus/den pågældende enhed], og tilbuddet vil dermed være tilgængeligt for borgere i dette område, som falder indenfor målgruppen, jf. § 111 c, stk. 2.”

4.2 Krav til indhold, organisering mv. i Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder

Hjem til Alle alliancen, KFUK's Sociale Arbejde, Kommunale Velfærdschefer, Københavns Kommunes Socialforvaltning, LOS, Vejle Kommune og Veterancentret mener ikke, det er tydeligt, hvad Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder kan indeholde af tilbud og/eller opfordrer til, at rammerne for organisering, samarbejde, ansvar, ledelse mv. præciseres.

Socialministeriet bemærker, at følgende i henhold til den politiske aftale er tilføjet til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1: ”[Gadens Huse skal som minimum være civilsamfundsaktiviteter, sundhedsfaglig hjælp, sagsbehandling, socialpædagogisk støtte og rusmiddelbehandling fysisk til stede.”

(...)

”De mobile udsatte-enheder skal som minimum tilbyde civilsamfundsaktiviteter, sundhedsfaglig hjælp, sagsbehandling samt socialpædagogisk støtte. Derudover skal de mobile indsatser tilbyde systematisk brobygning og

koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen."

Der er dertil foretaget følgende præcisering (tilføjelse understreget): "Af puljekriterierne vil fremgå nærmere krav og betingelser til oprettelsen, indholdet, organiseringen mv. af Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder."

Dertil kan ministeriet oplyse, at det indgår som del af grundlaget for den politiske aftale, at "parterne som en del af [pulje]ansøgningen skal udarbejde en skriftlig og forpligtende samarbejdsaftale, hvori det fremgår, hvad hver af de ansøgende parter forpligter sig til i samarbejdet og den fælles drift af [den mobile udsatte-enhed/huset]. I samarbejdsaftalen skal det også fremgå, hvordan det sikres, at der etableres et ligeværdigt samarbejde, og at hver part opfylder sine forpligtelser."

Socialministeriet bemærker derudover, at det fremgår af den politiske aftale, at "Samtidig er aftalepartierne enige om, at det i organiseringen og indholdet i de enkelte huse skal være muligt at tage højde for lokale forhold og behov, herunder ift. åbningstider, omfang af tilbuddene samt evt. øvrige relevante tilbud til målgruppen."

Dansk Sygeplejeråd, KFUK's Sociale Arbejde, Udsatterådet i Københavns Kommune, Veterancentret og WeShelter anbefaler, at sundhedsfaglige krav/krav om sundhedsfagligt personale skrives ind i loven eller tydeliggøres, og/eller at sundhedsindsatser integreres i praksis i tilbuddene. **Danske Patienter og Psykiatrifonden** peger konkret på behovet for sundhedsfaglige repræsentanter fra regionspsykiatrien eller med relevante psykiatrifaglige kompetencer i tilbuddene. **Rådet for Socialt Udsatte** anbefaler, at der gives særlige muligheder for at henvise borgere til indlæggelse i psykiatrien og somatikken. **Veterancentret** mener, at samarbejdet med psykiatrien og de integrerede dobbeltdiagnosetilbud er for sparsomt beskrevet.

Socialministeriet bemærker, at det til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1, dels er tilføjet, at der som minimum bl.a. skal være "sundhedsfaglig hjælp" i Gadens Huse/de mobile udsatte-enheder. Derudover er følgende tilføjet (tilføjelser understreget): "Husene vil samtidig skulle fungere som bindeled og tilbyde systematisk brobygning og koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen."

(...)

"Derudover skal de mobile indsatser tilbyde systematisk brobygning og koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen."

Danske Regioner peger på, at de juridiske rammer for regionernes samarbejde med andre myndigheder og civilsamfundsorganisationer er uklare, og at der ses behov for at skabe mere klar hjemmel i sundhedsloven samt klar hjemmel til udveksling af data mellem parterne i samarbejdet. Dertil at lovforslaget ikke forholder sig til sundhedsrådene, som udgør en central samarbejdsstruktur mellem kommuner og regioner. **Aarhus Kommune** peger tilsvarende på, at rollerne og kompetencerne for regionen og civilsamfundet samt muligheden for deling af personfølsomme oplysninger mellem parterne bør afklares nærmere.

Fsva. deling af personfølsomme oplysninger mellem parterne henviser Socialministeriet til behandlingsgrundlaget i databeskyttelsesforordningens artikel 6 og 9 som beskrevet i lovforslagets pkt. 3 om forholdet til databeskyttelsesreglerne.

Dansk Socialrådgiverforening er bekymret for, at man forpasser muligheden for at give udsatte værdi af arbejdsfællesskabet ved ikke at inkludere beskæftigelses- og ydelsesområdet i Gadens Huse.

Justitia anbefaler, at hjælp og vejledning til at håndtere offentlige digitale systemer tilføjes som obligatorisk aktivitet.

Socialministeriet bemærker, at anbefalingerne ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

Københavns Kommunes Socialforvaltning efterspørger, at de nærmere krav og betingelser, herunder evt. krav om udbud, ift. valg af civilsamfundsorganisation, præciseres i loven.

Socialministeriet bemærker, at der ikke vil være krav om udbud, men at Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder skal udgøre et formaliseret og ligeværdigt samarbejde. Dertil er det en del af grundlaget for den politiske aftale, at "parterne som en del af puljeansøgningen skal udarbejde en skriftlig og forpligtende samarbejdsaftale, jf. også ovenfor.

KFUM's Sociale Arbejde og **Rådet for Socialt Udsatte** anbefaler, at borgere, der afvises på trods af, at de er i målgruppen, altid hjælpes videre til anden relevant indsats. **SAND** opfordrer til, at der indføres en retsgaranti, der sikrer, at borgere, som afvises pga. manglende kapacitet, tilbydes hjælp et andet sted.

Socialministeriet bemærker, at det fremgår af de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 3, at "Lederen vil i sådanne tilfælde [hvor en borger, der er i målgruppen efter stk. 2, afvises i tilfælde af, at der ikke er tilstrækkelig kapacitet] i videst muligt omfang skulle hjælpe borgeren videre til anden relevant hjælp, eksempelvis ved at rådgive borgeren om øvrige støttemuligheder, relevante civilsamfundstilbud eller lign."

KFUM's Sociale Arbejde, **Rådet for Socialt Udsatte** og **SAND** opfordrer til, at de mobile udsatte-enheder skal have fast tilknyttede kommunale sagsbehandlere.

Socialministeriet bemærker, at det fremgår af den politiske aftale, at "Som udgangspunkt bør der være fast tilknyttet personale til stede i [husene/enhederne]". De nærmere krav vil fremgå af puljekriterierne.

Psykiatrifonden anbefaler, at det præciseres, at Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder skal have en aktiv og systematisk koordinerende funktion på borgerens vegne.

Socialministeriet bemærker, at følgende er tilføjet til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1 (tilføjelser understreget):

"Husene vil samtidig skulle fungere som bindeled og tilbyde systematisk brobygning og koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen".

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at der skal være et formaliseret og forpligtende samarbejde mellem kommuner, regioner, stat og civilsamfund samt at der i alle kommuner etableres én indgang for sager vedr. borgere i Gadens Huse eller mobile udsatte-enheder.

Socialministeriet bemærker, at det i henhold til den politiske aftale er præciseret i de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1, at: "[Husene/enhederne] skal udgøre et formaliseret og ligeværdigt samarbejde mellem kommune(r), region og civilsamfundsorganisation(er)". Fsva. forslaget om én indgang i kommunerne falder dette udenfor rammerne af den politiske aftale.

SAND opfordrer til at fastsætte i lovteksten, at de mobile udsatte-enheder og Gadens Huse skal have en tydelig opsøgende funktion.

Socialministeriet bemærker, at det af lovbemærkningerne til § 111 c, stk. 1 fremgår, at Gadens Huse "vil skulle udføre en opsøgende og udgående indsats (...)", og at "De mobile udsatte-enheder vil skulle fungere som en opsøgende indsats for de mest udsatte borgere (...)"

WeShelter anbefaler krav om sprog- og kulturforståelse samt LGBT+-kompetencer.

Socialministeriet bemærker, at specifikt krav om sprog- og kulturforståelse samt LGBT+-kompetencer falder udenfor rammerne af den politiske aftale.

Udsatterådet i Københavns Kommune og **WeShelter** anbefaler hhv., at Gadens Huse tilknyttes migrantindsatser/at migranternes adgang præciseres, og opfordrer til at tydeliggøre, hvilke regler, der gælder for borgere, der er tilrejst fra Grønland og ikke har været registreret med adresse i Danmark.

Socialministeriet bemærker, at målgruppen for Gadens Huse og mobile udsatte-enheder følger af den politiske aftale. Ministeriet bemærker dertil, at det følger af servicelovens § 2, stk. 1, at alle borgere med lovligt ophold i Danmark har ret til at få hjælp og støtte efter serviceloven. Borgerens handlekommune er, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., i udgangspunktet den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig. Manglende bopælsregistrering i CPR er ikke i sig selv ensbetydende med, at en borger ikke har en handlekommune.

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 14, kan Ankestyrelsen i tilfælde, hvor det ikke følger af § 9, stk. 1-11, hvilken kommune der er handlekommune for en borger på baggrund af borgerens tilknytning, træffe afgørelse om, hvilken kommune der er handlekommune eller midlertidig handlekommune for borgeren. Ministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at præcisere i lovforslaget.

4.3 Målgruppe for Gadens Huse/mobile udsatte-enheder

Gadejuristen og **Hus Forbi** anbefaler, at ordinær beskæftigelse ikke udelukker borgere fra målgruppen.

Socialministeriet bemærker, at forslaget ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

Gadejuristen, **SAND** og **WeShelter** opfordrer til, at (uforholdsmæssige) dokumentationskrav ikke må udgøre en barriere for at få adgang til hjælp, og **KFUM's Sociale Arbejde** ønsker ikke, at borgere skal være diagnosticeret eller i behandling for psykisk sygdom eller misbrug, men at målgruppevurderingen alene bør bero på lederens individuelle vurdering.

Socialministeriet bemærker, at følgende præcisering er indsat i de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 2: "Fsva. kriterierne om at borgeren har et stofmisbrug eller et alkoholmisbrug, eller at borgeren har en svær psykisk lidelse, vil det ikke være et krav, at borgeren er diagnosticeret med en svær psykisk lidelse, aktuelt er under udredning i psykiatrien eller modtager eller tidligere har modtaget psykiatrisk behandling, alkohol- eller misbrugsbehandling. Vurderingen af, hvorvidt en borger opfylder kriterierne, vil altid skulle bero på en konkret, individuel vurdering foretaget af lederen eller en medarbejder på bemyndigelse fra lederen."

Hus Forbi forstår anvendelsen af ordet "kontakt" i lovforslagets indledende bemærkninger s. 8 således, at man kan ringe ind til et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed fra hvor som helst i landet og dermed få hjælp.

Socialministeriet bemærker, at det i lovforslagets indledende bemærkninger er præciseret, at hjælp efter forsøgsordningen forudsætter, at en udsat borger får adgang til et Gadens Hus eller mobil udsatte-enhed.

Hus Forbi, Kirkens Korshær, Kommunale Velfærdschefer, Københavns Kommunes Socialforvaltning, Stenbroens Jurister og Udsatterådet i Københavns Kommune anser det for problematisk, hvis borgere, der er beskæftiget via socialt frikort, der betragtes som ordinær beskæftigelse, ekskluderes fra målgruppen. De tre sidstnævnte anbefaler dertil, at heller ikke salg af sociale aviser bør afskære borgere fra målgruppen.

Socialministeriet bemærker, at kriteriet om "ikke i ordinær beskæftigelse" gennemgående er justeret til "uden for arbejdsstyrken", så det flugter med ordlyden i den politiske aftale. Kriteriet er desuden nærmere defineret i lovbemærkningerne i henhold til den analytiske opgørelse af de 12.000 personer, som ligger til grund for aftalen.

Ministeriet vurderer dertil, at den politiske aftale ikke har haft til hensigt at udelukke borgere, der er beskæftiget via socialt frikort, eller som sælger sociale aviser, fra målgruppen. I lovbemærkningerne er derfor gennemgående indsat følgende præcisering: "Ved kriteriet om at være uden for arbejdsstyrken forstås borgere, som modtager varige ydelser som førtids- eller folkepension, er aktivitetsparate modtagere af midlertidige ydelser eller er helt uden indkomst fra beskæftigelse eller offentlige overførsler (selvforsørgende). Beskæftigelse via socialt frikort eller salg af sociale aviser vil dog ikke udelukke borgere fra målgruppen."

KFUK's Sociale Arbejde anbefaler en tydeliggørelse af kompetencefordelingen ift. hhv. lederens og kommunalbestyrelsens afgørelse af, hvorvidt borgeren er i målgruppen for hhv. Gadens Hus/den mobile udsatte-enhed og "Borger i Danmark".

Socialministeriet bemærker, at følgende præcisering er tilføjet til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 3: "Lederens afgørelse om, at en borger er i målgruppen for Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed, vil ikke give borgeren krav på bestemte afgørelser eller indsatser, herunder adgang til indsatserne efter § 9 e, stk. 2, jf. stk. 1."

En tilsvarende præcisering er tilføjet til de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 1.

SAND og Selveje Danmark opfordrer til, at målgruppen gøres mere fleksibel/udvides med udgangspunkt i målgruppen efter servicelovens § 110.

WeShelter anbefaler en undtagelsesmulighed, så mennesker i særlig alvorlig udsathed kan omfattes, selv om de kun opfylder ét af de tre kriterier. Justitia anbefaler tilsvarende, at målgruppen udvides, så den omfatter alle, der lever op til ét af de tre kriterier.

Socialministeriet bemærker, at forslagene ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

4.4 Sammenhæng til øvrige sociale tilbud

Danske Regioner, Dansk Erhverv, KFUM's Sociale Arbejde, Landsforeningen af Væresteder (LVS), SAND, Selveje Danmark, SUF, Udsatterådet i Københavns Kommune og WeShelter peger på vigtigheden

af, at Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder ikke erstatter eksisterende hjælp og støtte, at de etableres i samspil med eksisterende tilbud og ikke som en parallel struktur, og/eller at de ikke overlapper allerede igangsatte indsatser. Blandt parterne indgår forslag om at tydeliggøre, at Gadens Huse skal samarbejde med og bygge bro til bl.a. herberger, væresteder, sundhedsklinikker, rusmiddelbehandling, psykiatri, mv.

Socialministeriet bemærker, at det følger af den politiske aftale, at husene og enhederne skal fungere som én samlet indgang "hvor eksisterende indsatser er samlet", og at "Husene etableres som udgangspunkt i eksisterende bygninger/lokaler.". De nærmere krav fastsættes ifm. puljekriterierne.

Socialministeriet bemærker ligeledes, at det til de specielle bemærkninger til § 111 c, stk. 1, er tilføjet (tilføjelser understreget): "Husene vil samtidig skulle fungere som bindeled og tilbyde systematisk brobygning og koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen".

(...)

"Derudover skal de mobile indsatser tilbyde systematisk brobygning og koordinering til mere specialiseret hjælp, som f.eks. behandling i psykiatrien eller det øvrige sundhedsvæsen."

Hjem til Alle Alliancen anbefaler, at indsatsen baseres på en systematisk kortlægning af målgruppen samt eksisterende tilbud.

Socialministeriet bemærker, at det er en del af grundlaget for den politiske aftale, at de søgende parter (kommune, region og civilsamfundsorganisation) som en del af deres puljeansøgning bl.a. skal beskrive "Hvordan tilbuddet adskiller sig fra og styrker den nuværende indsats til målgruppen (med blik for hvilke eksisterende kommunale, regionale og civile tilbud til målgruppen, der findes i det geografiske ansvarsområde)."

KFUM's Sociale Arbejde mener, at intentionen om en udkørende og opsøgende indsats bør gennemsyre hele lovforslaget, eksempelvis når der anvendes formuleringer som "kunne henvende sig til et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed."

Socialministeriet bemærker, at formuleringen "kunne henvende sig til et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed" i lovforslagets afsnit 6 er justeret til "kunne få adgang til hjælp i et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed (...)"

4.5 Civilsamfundets rolle

Blå Kors, Dansk Erhverv, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde og WeShelter ser det som afgørende, at civilsamfundet ikke alene betragtes som leverandør af aktiviteter og tilbud men betragtes som ligeværdige, strategiske samarbejdspartnere og/eller fremhæver, at civilsamfundets rolle bør tydeliggøres.

Selveje Danmark anbefaler, at rolle- og ansvarsfordelingen mellem kommuner og civilsamfundsorganisationer tydeliggøres, herunder hvem der har myndighedsansvaret for afgørelser om, hvorvidt en borger er i målgruppen for Gadens Huse.

Socialpædagogerne foreslår, at det skal være muligt at oprette Gadens Huse og mobile udsatte-enheder uden deltagelse af civilsamfundsorganisationer, da ansvaret for de mest udsatte bør være et entydigt offentligt ansvar.

Socialministeriet bemærker, at det i overensstemmelse med den politiske aftale er tilføjet til de specielle bemærkninger til det foreslåede § 111 c, stk. 1, at: "[Husene/enhederne] skal udgøre et formaliseret og ligeværdigt samarbejde mellem kommune(r), region og civilsamfundsorganisation(er)."

Ministeriet bemærker i øvrigt, at det indgår som en del af grundlaget for den politiske aftale, at "parterne som en del af [pulje]ansøgningen skal udarbejde en skriftlig og forpligtende samarbejdsaftale, hvori det fremgår, hvad hver af de ansøgende parter forpligter sig til i samarbejdet og den fælles drift af [den mobile udsatte-enhed/huset]. I samarbejdsaftalen skal det også fremgå, hvordan det sikres, at der etableres et ligeværdigt samarbejde, og at hver part opfylder sine forpligtelser."

4.6 Brugerinddragelse

SAND opfordrer til, at lovteksten fremhæver brugerinddragelse i Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder, så indsætterne afspejler målgruppens behov.

Udsatterådet i Københavns Kommune og **WeShelter** anbefaler, at der afsættes midler til honorering af brugerinddragelse, at der etableres formaliserede brugerråd, samt at der ansættes peer-medarbejdere med egne levede erfaringer med hjemløshed, misbrug eller psykisk sygdom.

Socialministeriet bemærker, at det fremgår af den politiske aftale, at brugerorganisationer skal inddrages i udviklingen og driften af Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder, samt at evalueringen skal omfatte brugererfaringer. Det nærmere indhold i Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder samt i evalueringen fastlægges som led i udmøntning af puljerne til Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder.

5. Borger i Danmark

5.1 Indsatser mv. i forsøgsordningen

Danske Psykomotoriske Terapeuter foreslår, at "psykomotorisk terapi" samt "traume- og kropsbaserede forløb" indgår blandt de oplistede eksempler på tilbud af behandlingsmæssig karakter efter § 102 under gældende ret. **KL** mener, det bør fremgå, at relevante behandlingsmæssige tilbud under bl.a. sundhedsloven skal være afprøvet inden tilbud efter § 102 kan iværksættes.

Socialministeriet bemærker, at der i lovforslagets gengivelse af gældende ret ikke er tale om en udtømmende opstilling af tilbud, og at det allerede fremgår, at "Tilbuddet gives (...) når dette ikke kan opnås gennem de behandlingstilbud, der kan tilbydes efter anden lovgivning."

Justitia og **Projekt Udenfor** foreslår sikring af Borger i Danmark i hele landet.

Socialministeriet bemærker, at det følger af den politiske aftale, at Borger i Danmark skal være tilgængeligt i Gadens Huse og mobile udsatte-enheder. Den konkrete placering af tilbuddene vil afhænge af puljeudmøntningen.

KL mener, at bl.a. døgnbehandling efter servicelovens §§ 101 og 107 er en dyr indsats, hvor man kan frygte udgiftsopdrift. I gengivelsen af gældende ret for servicelovens § 104 foreslår **KL**, at sætningen "Det kan for eksempel være et værested" slettes fra beskrivelsen af gældende ret, da sætningen kan give indtryk af, at der er tale om et uvisiteret tilbud.

Socialministeriet bemærker, at sætningen "Det kan for eksempel være et værested" er slettet fra gengivelsen af gældende ret, idet ministeriet er enig i, at § 104 er et visiteret tilbud.

Kommunale Velfærdschefer og Københavns Kommunes Socialforvaltning foreslår, at det præciseres, om samtlige oplyste ydelser i § 9 e, stk. 2 skal indgå i forsøgsordningen.

Socialministeriet bemærker, at følgende præcisering er tilføjet til de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 2: "Alle de oplyste indsatser vil skulle indgå i forsøgsordningen, hvorefter kommunalbestyrelsen efter det foreslåede § 9 e, stk. 1 vil kunne træffe afgørelse. Den eller de pågældende kommunalbestyrelser, der sammen med den stedlige region og civilsamfundsorganisation(er) har oprettet et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed vil dermed ikke kunne fravælge at tilbyde bestemte indsatser oplyst i § 9 e, stk. 2. Afgørelserne om indsatser vil imidlertid altid skulle bero på en konkret og individuel vurdering af borgerens konkrete behov for hjælp og støtte."

LOS, Psykiatrifonden og Rådet for Socialt Udsatte anbefaler en præcisering af, at iværksatte indsatser fortsætter som hidtil efter den 1. juni 2030 frem til, at borgerens handlekommune træffer ny afgørelse/til der er sikret anden relevant hjælp.

Socialministeriet bemærker, at der er indsat et nyt stk. 4 i lovforslagets § 4: "Indsatser efter lov om social service, der er truffet afgørelse om efter § 9 e, stk. 1, jf. stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og som ikke er ophørt den 1. juni 2030, ophører først, når indsatsen enten efter afgørelsen eller efter sit indhold udløber, eller når borgerens handlekommune, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område træffer en ny afgørelse om borgerens konkrete støttebehov." Socialministeriets bemærker, at dette ligeledes er præciseret i de specielle bemærkninger.

Aarhus Kommune mener, det bør overvejes, om listen af omfattede indsatser er for omfattende (f.eks. støtte efter §§ 97, 100, 102, 103, 104 og 101 jf. §107).

Blandt høringsparterne indgår der derudover forslag om at omfatte følgende indsatser (forslagsstiller/høringspart angivet i parentes):

- Socialpædagogisk støtte efter specialiserede støttemetoder efter servicelovens § 85 a (**SAND, Socialpædagogerne**)
- Botilbud efter servicelovens §§ 107 og/eller 108 (**Dansk Socialrådgiverforening, HK Kommunal, Mændenes Hjem, Psykiatrifonden, SAND og Veterancentret**).
- Handleplan efter servicelovens § 141 (**Hjem til Alle alliancen**)
- Lægelig behandling/substitutionsbehandling efter sundhedslovens § 142 (**Kirkens Korshær, Stenbroens Jurister og Udsatterådet i Københavns Kommune**)
- Enkelt ydelser efter lov om aktiv socialpolitik (**Kirkens Korshær, Stenbroens Jurister og Veterancentret**). Herunder nævnes specifikt enkelt ydelse efter § 85 mhp. indskud til bolig (**Veterancentret**), kontanthjælp (**Kirkens Korshær og Stenbroens Jurister**)
- 100 pct. tilskud til medicin uanset forsørgelsesgrundlag (**Kirkens Korshær**)
- Indsatser efter aktivloven, lov om socialt frikort og sundhedsloven samt akutte og midlertidige boligløsninger (**Hus Forbi**)
- Overnatningstilbud, midlertidige botilbud og housing first indsats (**Projekt Udenfor**).
- Dertil anbefaler **Danske Patienter**, at det nærmere begrundes, hvorfor centrale handicapkompenserende og længerevarende indsatser som BPA efter §§ 95-96, boligindretning efter § 116 og botilbud efter §§ 107-108 ikke er omfattet.

Socialministeriet bemærker, at de specifikke indsatser, der er omfattet af forsøgsordningen, følger direkte af den politiske aftale. Forslagene til at omfatte hhv. færre eller flere indsatser falder dermed udenfor rammerne af aftalen.

5.2 Målgruppe for Borger i Danmark

Danske Patienter opfordrer til, at borgere, hvis sociale udsathed hænger tæt sammen med en betydelig fysisk, neurologisk eller kognitiv funktionsnedsættelse også kan omfattes.

Socialministeriet bemærker, at de i lovforslaget angivne målgruppekriterier følger af den politiske aftale.

KL bemærker, at den tidligere anslåede målgruppe på 12.000 borgere er foretaget pba. den politiske aftales kriterier, dvs. borgere over 18 år, *uden for arbejdsstyrken og med svær psykisk lidelse*. KL anfører, at lovforslagets § 111 c, stk. 2, § 9 e, stk. 3 og § 61, stk. 3 er bredere, idet de omfatter borgere, som ikke er i *ordinær beskæftigelse*, og som har en *psykisk lidelse*, ligesom hverken alderskrav eller krav om lovligt ophold fremgår. KL appellerer til, at lovteksten bringes i overensstemmelse med aftalen.

Socialministeriet bemærker, at kriteriet om "ikke i ordinær beskæftigelse" gennemgående er ændret i både lovbestemmelserne og -bemærkningerne til "uden for arbejdsstyrken", så det flugter med ordlyden i den politiske aftale.

Kriteriet er desuden nærmere defineret i lovbemærkningerne i henhold til den analytiske opgørelse af de 12.000 personer, som ligger til grund for aftalen. Ministeriet vurderer dertil, at den politiske aftale ikke har haft til hensigt at udelukke borgere, der er beskæftiget via socialt frikort, eller som sælger sociale aviser, fra målgruppen. I lovbemærkningerne er derfor indsat følgende præcisering: "Ved kriteriet om at være uden for arbejdsstyrken forstås borgere, som modtager varige ydelser som førtids- eller folkepension, er aktivitetsparate modtagere af midlertidige ydelser eller er helt uden indkomst fra beskæftigelse eller offentlige overførsler (selvforsørgende). Beskæftigelse via socialt frikort eller salg af sociale aviser vil dog ikke udelukke borgere fra målgruppen."

Dertil er "psykisk lidelse" tilsvarende gennemgående ændret i både lovbestemmelserne og -bemærkningerne til "svær psykisk lidelse", så det flugter med ordlyden i den politiske aftale.

Ministeriet bemærker videre, at det følger af servicelovens § 2, stk. 1, at indsatser efter serviceloven er til enhver, der er fyldt 18 år, som har lovligt ophold, hvilket dermed også vil være gældende for Gadens Huse, de mobile udsatte-enheder og Borger i Danmark.

Kommunale Velfærdschefer mener, at borgere i risiko for hjemløshed også bør være en del af målgruppen.

LVS anfører, at reformens målgruppe på de anslåede 12.000 borgere er for snæver og foreslår, at det må være det faglige skøn og det akutte hverdagsbehov, der er afgørende frem for de foreslåede målgruppekriterier.

Projekt Udenfor foreslår, at gadehjemløshed som kriterie bør være tilstrækkeligt for at være omfattet.

Socialministeriet bemærker, at de i lovforslaget angivne målgruppekriterier følger af den politiske aftale.

Socialpædagogerne foreslår, at målgruppeformuleringen i det foreslåede § 9 e, stk. 3 ændres til "*omfatter borgere, der **kommer i kontakt** med et Gadens*

Hus eller en mobil udsatte-enhed" [i stedet for **opsøger**] for at understrege det opsøgende element. Socialpædagogerne foreslår dertil, at det skal være nok at opfylde ét af de tre målgruppekriterier.

Socialministeriet bemærker, at det af de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 3, fremgår: "Ved borgere, der opsøger et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed i den foreslåede bestemmelse, forstås også borgere, som kommer i kontakt med et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed via dennes eventuelle opsøgende og udgående indsats."

Aarhus Kommune mener, det er uklart, om der med kriteriet om "psykisk lidelse" sigtes efter en anden målgruppe end øvrige bestemmelser, der anvender begrebet "nedsat psykisk funktionsevne". Hvis der ikke menes en diagnosticeret psykisk lidelse, bør det præciseres, hvad lederen kan lægge til grund for sin vurdering. **Mændenes Hjem** mener tilsvarende, at bestemmelsen forudsætter dokumenteret psykisk lidelse og anbefaler, at kriteriet suppleres med *indikation* af alvorlig psykisk lidelse. **Rådet for Socialt Udsatte** anbefaler tilsvarende, at kommunalbestyrelsens vurdering af, om borgeren er i målgruppen, ikke alene må hvile på viden om, hvorvidt borgeren f.eks. er udredt i psykiatrien.

Socialministeriet bemærker, at det er tilføjet til de specielle bemærkninger til de foreslåede § 111 c, stk. 2, § 9 e, stk. 3 samt § 61, stk. 3: "Fsva. kriterierne om at borgeren har et stofmisbrug eller et alkoholmisbrug, eller at borgeren har en svær psykisk lidelse, vil det ikke være et krav, at borgeren er diagnosticeret med en svær psykisk lidelse, aktuelt er under udredning i psykiatrien eller modtager eller tidligere har modtaget psykiatrisk behandling, alkohol- eller misbrugsbehandling. Vurderingen af, hvorvidt en borger opfylder kriterierne vil altid skulle bero på en konkret, individuel vurdering foretaget af [lederen eller en medarbejder på bemyndigelse fra lederen/kommunalbestyrelsen]."

5.3 Ansvarsfordeling ml. handlekommune og opholdskommunen for Gadens Hus/de mobile udsatte-enheder

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres, hvordan kommunerne skal forholde sig, hvis borgerens handlekommune eller midlertidige handlekommune og kommunalbestyrelsen, som har etableret et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed, er uenige om, hvilken støtte, der opfylder borgerens behov.

Socialministeriet henviser til de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 2: "Såfremt handlekommunen efter § 9, stk. 1, ud fra en konkret vurdering inden for gældende regler, skønner, at den eller de indsatser, der er truffet afgørelse om efter det foreslåede § 9 e, stk. 2, ikke længere er passende i forhold til at hjælpe og støtte borgerens behov, vil handlekommunen i henhold til § 148, stk. 2 kunne træffe en ny afgørelse om støtte og hjælp til borgeren." (s. 55).

Der er i forlængelse heraf tilføjet følgende uddybning: "Den afgørelse, der måtte være truffet efter det foreslåede § 9 e, stk. 1, vil være gældende, indtil handlekommunen træffer en ny afgørelse ift. det specifikke støttebehov, eller indtil den iværksatte indsats naturligt udløber. Dette vil gælde, uanset om handlekommunen efter § 9 er uenig i den pågældende afgørelse, som en anden kommunalbestyrelse har truffet efter det foreslåede § 9 e, stk. 1. Handlekommunen efter § 9 vil ikke kunne lægge serviceniveau til grund for en afgørelse om at standse eller på anden vis ændre en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen efter § 9 e, stk. 1, da en sådan afgørelse altid vil skulle bero på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp og støtte."

Hjem til Alle alliancen anbefaler, at der sikres klare rammer for, hvem der har ansvar for opfølgning på borgerens forløb.

Justitia anbefaler, at der sikres en klar overdragelsespligt mellem kommunerne.

KFUK's Sociale Arbejde anbefaler, at der fastsættes klare procedurer for orientering, refusion og uenighed om indsatser, så handlekommunens økonomiske ansvar ikke bliver en ny kamplads.

Københavns Kommunes Socialforvaltning og **Kommunale Velfærdschefer** foreslår, at det præciseres, hvem der har det overordnede ansvar for borgerens samlede indsats, herunder borgerens handleplan, samt om handlekommunens klageadgang ift. opholdskommunens afgørelser.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at kommunalbestyrelsen, der iværksætter indsatser under Borger i Danmark har ansvar for, at der udarbejdes en plan for, hvad der skal ske, når indsatserne ophører.

Socialministeriet bemærker samlet til de ovenstående høringssvar, at det i forsøgsordningen fortsat vil være handlekommunen efter retssikkerhedslovens § 9, der har ansvaret for at følge op ift. borgerens behov og samlede situation og sikre, at den iværksatte hjælp fortsat er tilstrækkelig, jf. servicelovens § 148. Ministeriet bemærker videre, at det af retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, fremgår, at det kun er den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen. Kommuner har dermed ikke klageadgang ift. andre kommuners afgørelser. En borgers handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, vil dermed ikke kunne påklage en afgørelse truffet af en anden kommunalbestyrelse efter det foreslåede § 9 e, stk. 1.

Socialministeriet henviser dertil til det foreslåede § 9 e, stk. 6 samt § 9 f, der regulerer hhv. reglerne om refusion samt orientering af handlekommunen ifm. indsatser iværksat under forsøgsordningen.

Vejle Kommune foreslår, at det indskrives, hvilken kommunes afgørelse, der vil være den endelige i tilfælde af, at flere kommuner har truffet afgørelse indenfor kort tid, og at det anføres, hvilken kommunes vurdering, der er gældende ved uenighed mellem handlekommune og anden kommune om, hvorvidt en borger er i målgruppen for forsøgsordningen.

Socialministeriet bemærker, at det i de specielle bemærkninger til § 9 e, stk. 4 er tilføjet: "Kommunalbestyrelsens afgørelse vil være gældende, uanset at borgerens handlekommune efter § 9 måtte være uenig i afgørelsen eller i den konkrete vurdering, der er lagt til grund herfor."

Der henvises i øvrigt til ministeriets bemærkninger til Ankestyrelsens bemærkning umiddelbart ovenfor.

5.4 Kommunernes udveksling af oplysninger

Kommunale Velfærdschefer, Københavns Kommunes Socialforvaltning, Udsatterådet i Københavns Kommune og **Vejle Kommune** ønsker, at det tydeliggøres, hvordan situationer håndteres, hvor borgeren ikke ønsker at medvirke til sagens oplysning. Dertil i hvilket omfang der kan ske udveksling af oplysninger imellem kommuner, herunder mellem kommuner der går sammen om at etablere et Gadens Hus/en mobil udsatte-enhed.

Danske Patienter og **Hus Forbi** anbefaler, at der sikres gennemsigtighed over for borgeren ift., hvordan oplysninger anvendes og deles og med hvilket formål.

Socialministeriet henviser til behandlingsgrundlaget i artikel 6 og 9 i databeskyttelsesforordningen, jf. lovforslagets afsnit 3.

5.5 Økonomiske konsekvenser og kommunale serviceniveauer

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres i selve lovteksten, hvilke regler der gælder for mellemkommunal refusion i det foreslåede § 9 e, stk. 6, jf. stk. 1.

Dataproces foreslår, at der indsættes et nyt stk. 7 i § 9 e, hvorefter den kommune, der har truffet afgørelse efter det foreslåede § 9 e, stk. 1, har ret til refusion for denne udgift, og at der indføres en bestemmelse om, at refusionskrav efter det foreslåede § 9 e behandles efter reglerne i retssikkerhedslovens § 9 c.

Socialministeriet bemærker, at det af retssikkerhedslovens § 9 c fremgår, hvornår en handlekommune kan få visse udgifter helt eller delvist refunderet af en tidligere handlekommune. Handlekommuneansvaret efter retssikkerhedslovens § 9 overgår ikke til en kommunalbestyrelse, der i forbindelse med at have etableret et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed, vil kunne træffe afgørelse efter det foreslåede § 9 e, stk. 1. Der vil således ikke være tale om en situation, hvor en handlekommune skal have refusion for udgifter fra en tidligere handlekommune.

Dernæst bemærkes det, at kommunalbestyrelsens udgifter til indsatser efter det foreslåede § 9 e, stk. 2, efter det foreslåede § 9 e, stk. 6, vil skulle afholdes af borgerens handlekommune, jf. § 9. Kommunalbestyrelsen vil således med hjemmel i § 9 e, stk. 6, kunne opkræve udgifterne for disse indsatser.

Socialministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at præcisere, reglerne for mellemkommunal refusion i det foreslåede § 9 e, stk. 6, jf. stk. 1. Det samme gælder forslag om indførelse af øvrige bestemmelser om mellemkommunal refusion.

Socialministeriet bemærker, at det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det er borgerens handlekommune efter § 9, der vil skulle afholde udgifter til indsatser efter det foreslåede § 9 e, stk. 2, og som vil kunne have krav på mellemkommunal refusion efter retssikkerhedslovens § 9 c, såfremt situationen i det konkrete tilfælde er omfattet af bestemmelsen. Dette er præciseret i de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 6.

Dataproces bemærker, at det med de foreslåede bestemmelser, ikke er sikkert, at der vil være ret til refusion for udgifter efter § 9 e i en eventuel uenighedsperiode og foreslår, at dette præciseres i bemærkningerne.

Socialministeriet bemærker, at Ankestyrelsen, efter det foreslåede § 61, stk. 5, i sager omfattet af stk. 2 (om uenighed mellem to eller flere kommuner om, hvilken kommune der er handlekommune for en borger), ved modtagelse af sagen meddeler til de involverede kommuner, hvilken kommune, der fungerer som midlertidig handlekommune, jf. § 9, stk. 8, medmindre Ankestyrelsen straks træffer afgørelse i sagen. Herefter vil bestemmelsen i § 9 c, stk. 9, finde anvendelse. Det indebærer, at det er borgers handlekommune, der skal yde refusion til den midlertidige handlekommune for udgifter til indsatser efter serviceloven, hvis det fastslås, at den midlertidige handlekommune ikke er handlekommune for den pågældende borger.

Socialministeriet finder ikke anledning til at foretage justeringer i lovforslaget.

Socialministeriet bemærker videre, at det er præciseret i de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 6, at den handlekommune, der efter det foreslåede § 9 e, stk. 1, har etableret et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed, og som træffer afgørelser om indsatser efter det foreslåede § 9 e, stk. 2, af borgerens handlekommune, jf. § 9, vil kunne opkræve de faktiske udgifter for den konkrete indsats, borgeren har fået bevilget efter det foreslåede § 9 e, stk. 2. Dette med henblik på at præcisere, hvilke udgifter, kommunalbestyrelsen kan opkræve fra borgerens handlekommune.

Socialministeriet bemærker, at et forslag om en tidsfrist for handlekommunens faktiske overtagelse af administration af en given sag falder uden for rammerne af den politiske aftale.

Ankestyrelsen foreslår, at det præciseres, hvilken kommune, der har finansieringsansvaret efter det foreslåede § 9 e, stk. 6, i situationer, hvor en tidligere kommune har bevaret handlepligten i sager efter serviceloven, hvorefter borgerens tidligere og nuværende handlekommune begge er handlepligtige.

Socialministeriet bemærker, at lovforslagets henvisninger til § 9, stk. 1, om borgerens handlekommune er justeret til "§ 9" med henblik på at tydeliggøre, at det efter det foreslåede § 9 e, stk. 6, er borgerens handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9, der er betalingspligtig for udgifter til indsatser efter det foreslåede § 9 e, stk. 2.

Dansk Sygepleje Selskab henstiller til, at der fastsættes et loft for antal af ydelser fra den afholdende kommune, og at beslutning om døgnbehandling efter § 101 kræver enighed mellem afholdende kommune og handlekommunen.

Socialministeriet bemærker, at forslagene ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

HK Kommunal mener, der bør være klare regler for, hvornår handlekommunen skal foretage en selvstændig vurdering, hvordan allerede foretagne vurderinger kan lægges til grund, og hvordan nødvendig parallel sagsbehandling undgås.

Socialministeriet bemærker, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter det foreslåede § 9 e, stk. 1, altid vil skulle bero på en konkret, individuel vurdering. Tilsvarende vil afgørelser truffet af handlekommunen, jf. retssikkerhedslovens § 9, herunder afgørelser om at ændre afgørelser truffet af en anden kommunalbestyrelse efter det foreslåede § 9 e, stk. 1, altid skulle bero på en konkret, individuel vurdering.

KL er uenig i, at lovforslaget ikke giver anledning til at rejse en DUT-sag, idet KL bl.a. peger på, at etableringskommunen vil anvende sit eget serviceniveau på en anden kommunes borger, at ordningen omfatter flere "kan"-bestemmelser samt at den samme sag vil blive behandlet i to kommuner parallelt.

Kommunale Velfærdschefer og Københavns Kommunes Socialforvaltning bemærker, at opholdskommunen, hvor Gadens Hus er placeret, vil have et betydeligt ressourceforbrug ifm. bl.a. visitation og løbende sagsbehandling. Tilsvarende peger **Aarhus Kommune** på, at kommunerne kan påføres store udgifter, når andre kommuner iværksætter indsatser på vegne af handlekommunen. Ligeledes mener **LOCHI**, at det er bekymrende, at en anden kommune end borgerens handlekommune kan træffe afgørelse om omkostningstunge indsatser i form af døgnbehandling på alkohol- og stofmisbrugsområdet.

Socialministeriet bemærker, at de omfattede indsatser følger af den politiske aftale samt at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med KL og Danske Regioner.

Aarhus Kommune og Vejle Kommune foreslår, at det tydeliggøres, hvilken kommunes serviceniveau, der skal anvendes. **Aarhus Kommune** mener dertil, at der bør fastsættes en frist for, hvornår borgerens handlekommune skal

orienteres ifm., at der træffes afgørelse om en indsats. Fsva. lovbemærkningerne om at den midlertidige indsats fortsætter, indtil handlekommunen har truffet anden afgørelse, mener Aarhus Kommune, det bør præciseres, at dette også gælder, hvis handlekommunen har et andet serviceniveau end den bevilgende kommune.

Socialministeriet bemærker, at det er tilføjet til de specielle bemærkninger til det foreslåede § 9 e, stk. 2: "Handlekommunen efter § 9 vil ikke kunne lægge serviceniveau til grund for en afgørelse om at standse eller på anden vis ændre en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen efter § 9 e, stk. 1, da en sådan afgørelse altid vil skulle bero på en konkret og individuel vurdering af borgerens behov for hjælp og støtte."

Socialministeriet bemærker videre, at fastsættelsen af en konkret frist falder udenfor rammerne af den politiske aftale. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til den foreslåede § 9 f, at orienteringen af borgerens handlekommune skal ske "umiddelbart efter, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter forsøgsordningen i forhold til denne handlekommunes borger."

Vejle Kommune mener, at forsøgsordningen kan blive svær at administrere og vil give styringsmæssige udfordringer for kommunen og foreslår derfor at ordningen undlades. Alternativt at andre kommuner ikke kan træffe afgørelse, medmindre handlekommunen har godkendt det først.

Socialministeriet bemærker, at forslaget ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

6. Klageadgang ift. Gadens Huse/mobile udsatte-enheder og Borger i Danmark

Blå Kors, Danske Patienter, Dansk Sygepleje Selskab, Gadejuristen, Hus Forbi, Justitia, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, LAP, LOCHI, Mændenes Hjem, Odense Kommune, Projekt Udenfor, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, Stenbroens Jurister, Udsatterådet i Københavns Kommune, Veterancentret og WeShelter er kritiske over for, at afgørelserne om, hvorvidt en borger hhv. er i målgruppen for Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder, hhv. er i målgruppen for forsøgsordningen om Borger i Danmark, ikke kan påklages.

Socialministeriet bemærker, at klageadgang ift. de pågældende afgørelser ligger udenfor rammerne af den politiske aftale og den afsatte økonomi.

Danske Patienter anbefaler konkret, at henvisningen til stk. 1 i § 9 e, stk. 5 præciseres, så der ikke opstår tvivl om, at afgørelser om konkrete indsatser fortsat kan påklages efter de almindelige regler.

Socialministeriet bemærker, at det foreslåede § 9 e, stk. 5 er justeret, så det retteligt følger af bestemmelsen, at der ikke er klageadgang ift. kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvorvidt en borger er i målgruppen for Borger i Danmark, hvorimod borgeren fortsat vil kunne påklage afgørelser om konkrete indsatser efter de bestemmelser, der gælder for den konkrete indsats.

Gadejuristen, HK Kommunal, KFUK's Sociale Arbejde og WeShelter anbefaler, at der (som minimum) indføres krav om bl.a. skriftlig begrundelse, dokumentation samt adgang til en enkel intern revurdering. De to sidstnævnte anbefaler dertil, at målgruppe- og kapacitetsvurderinger holdes adskilt.

Socialministeriet bemærker, at forslaget falder udenfor rammerne af den politiske aftale og den afsatte økonomi.

7. Fasttrack-ordning i Ankestyrelsen

Høringsparterne ser bredt set meget positivt på, at der etableres en fasttrack-ordning.

7.1 Generelle bemærkninger

Ankestyrelsen foreslår, at i de tilfælde, hvor det er åbenbart, at en sag falder uden for fasttrack-ordningen, f.eks. fordi borgeren er under 18 år, gives Ankestyrelsen mulighed for at afvise at behandle sagen inden for ordningen.

Ankestyrelsen bemærker dertil, at der kan være sager, hvor spørgsmålet om handlekommune ikke kan afgøres straks uden partshøring, men vil kunne afgøres før eller på samme tid som spørgsmålet om midlertidig handlekommune. Ankestyrelsen foreslår derfor, at styrelsen også kan undlade at afgøre spørgsmålet om midlertidig handlekommune i sådanne situationer. Endelig bemærker Ankestyrelsen, at den økonomiske ramme på 1,5 mio. kr. årligt er fastsat mhp., at Ankestyrelsen skal træffe én afgørelse om handlekommune pr. uenighed.

Socialministeriet bemærker, at muligheden for at afvise at behandle sager, hvor det er åbenbart, at en sag falder uden for fasttrack-ordningen, falder udenfor rammerne af den politiske aftale.

Ministeriet bemærker desuden, at der ikke er fastsat et øvre loft over antal afgørelser under fasttrack-ordningen.

Gadejuristen er betænkelig ved, at partshøring og øvrig sagsoplysning ikke er omfattet af fristen. **Justitia, Selveje Danmark og Udsatterådet i København** anbefaler konkret, at der indføres skærpede tidsfrister/klare regler for processkridt for hele sagsforløbet, så intentionen om hurtig afklaring realiseres i praksis.

Socialministeriet bemærker, at forslagene ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

Hjem til Alle alliancen anbefaler, at der i udvælgelsen af midlertidig handlekommune lyttes til borgerens ønske samt at det vægtes, i hvilken kommune borgeren tager ophold.

Socialministeriet bemærker, at Ankestyrelsens fastlæggelse af midlertidig handlekommune følger af de gældende regler i retssikkerhedslovens § 9, stk. 8, hvorefter den af de uenige kommuner, hvor borgeren er eller senest har været bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), skal fungere som midlertidig handlekommune, indtil det er afklaret, hvilken kommune der er rette handlekommune. Der er således efter den foreslåede bestemmelse alene tale om, at Ankestyrelsen meddeler, hvilken kommune, der skal fungere som midlertidig handlekommune.

Anbefalingen om, at der skal lægges vægt på borgerens ønske og på, hvilken kommune, borgeren opholder sig i, ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

Hjem til Alle alliancen, Kirkens Korshær, Mændenes Hjem og Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at også borgere (eller instanser for retshjælp eller anden partsrepræsentation på borgerens vegne) skal kunne indbringe sager.

Justitia anbefaler, at der indføres klare regler for, hvor hurtigt en kommune skal træffe afgørelse om, at den ikke anser sig selv for handlekommune, samt at kommunen skal have pligt til selv at indberette en sådan afgørelse for en klagemyndighed.

Socialministeriet bemærker, at kommunalbestyrelsen efter gældende regler i retssikkerhedslovens § 3, stk. 1 og 2, er forpligtet til at behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt, og på de enkelte sagsområder fastsætte og offentliggøre frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet.

Efter § 61 i retssikkerhedsloven kan sager om uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser indbringes for Ankestyrelsen. Det foreslåede § 61, stk. 4, vil indebære, at uenighedssager vil kunne indbringes af kommunalbestyrelser såvel som af kommunalbestyrelser på vegne af en borger. Borgere, der oplever uenighed imellem to eller flere kommuner om, hvem der er ansvarlig handlekommune, vil derved kunne anmode en af de pågældende kommunalbestyrelser om at indbringe sagen for Ankestyrelsen. Dette skal ses i lyset af, at der ved sager om mellemkommunal uenighed er tale om kommunale partstvister, dvs. sager, hvor borgeren ikke er part i sagen. En direkte adgang for borgere til at indbringe sager, ville gøre borgeren til part, hvilket ikke vurderes hensigtsmæssigt

Bemærkningerne giver på den baggrund ikke anledning til ændringer i det foreslåede lovforslag.

KFUK's Sociale Arbejde anbefaler bl.a., at fasttrack følges med data om faktisk samlet sagsbehandlingstid, og at den midlertidige handlekommunes handlepligt beskrives tydeligt.

Socialministeriet bemærker, at den midlertidige handlekommunes forpligtelser følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, hvorefter pligten til at yde hjælp til en borger og afholde udgifterne hertil påhviler handlekommunen. Den midlertidige handlekommune skal efter gældende ret i retssikkerhedslovens § 9, stk. 8, fungere som midlertidig handlekommune, indtil det er afklaret, hvilken kommune der er rette handlekommune. Denne kommune vedbliver at være midlertidig handlekommune i den periode, hvor der er uenighed, uanset at borgeren, inden handlekommunen er fastlagt, er blevet bopælsregistreret i en anden kommune.

Bemærkningerne giver på den baggrund ikke anledning til ændringer i det foreslåede lovforslag.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at fasttrack-ordningen altid aktiveres, når en borgers handlekommune påklager en kommunalbestyrelses beslutning om at iværksætte indsatser under Borger i Danmark.

Socialministeriet bemærker, at det fremgår af retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, , at det kun er den person, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen. Kommuner har dermed ikke klageadgang ift. andre kommuners afgørelser. En borgers handlekommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, vil dermed ikke kunne påklage en afgørelse truffet af en anden kommunalbestyrelse efter det foreslåede § 9 e, stk. 1.

Selveje Danmark anbefaler, at tilbud og civilsamfundsorganisationer får mulighed for at gøre Ankestyrelsen opmærksom på sager, hvor uenighed om handlekommunen forsinker afklaringen, og at det tydeliggøres, at uenighed om handlekommuneansvaret ikke må medføre, at betaling til det tilbud, der leverer hjælpen, tilbageholdes.

Socialministeriet bemærker, at forslagene ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

Stenbroens Jurister mener, at Ankestyrelsens praksis efter den gældende § 9, stk. 14, om udpegning af handlekommune er mere restriktiv, end der var lagt

op til i forarbejderne til hjemløse-reformen, og anbefaler derfor, at ministeriets opfattelse vedr. anvendelsesområdet for retssikkerhedslovens § 9, stk. 14, indføres i lovbemærkningerne.

Socialministeriet bemærker, at Ankestyrelsen efter retssikkerhedslovens § 68, stk. 1, er uafhængig af instruktioner vedrørende afgørelsen af den enkelte sag. Det er derfor Ankestyrelsen, der inden for lovgivningens rammer fastlægger sin praksis på området. Ministeriet vurderer på den baggrund, at bemærkningerne ikke giver anledning til ændringer i lovforslaget.

Aarhus Kommune mener, at det bør præciseres med en klar frist, hvornår Ankestyrelsen skal "meddele" de uenige kommuner, hvem der er fungerende midlertidig kommune.

Socialministeriet bemærker, at forslaget ligger udenfor rammerne af den politiske aftale. Det fremgår imidlertid af de specielle bemærkninger til § 61, stk. 5, at "meddelelsen til kommunerne skal ske som led i de første indledende sagsskridt med henblik på at sikre, at det midlertidige handlekommuneansvar meddeles straks og uden unødigt ophold i sagen."

7.2 Målgruppe for fasttrack-ordningen

Rådet for Socialt Udsatte og Aarhus Kommune mener, at det bør tydeliggøres, om borgere uden en afgørelse fra Gadens Hus også er omfattet af målgruppen for fasttrack-ordningen.

SAND opfordrer til, at målgruppen for fasttrack-ordningen udvides til målgruppen for servicelovens § 110.

Socialministeriet bemærker, at der er indsat følgende præcisering i de specielle bemærkninger til § 61, stk. 3: "Det vil ikke være en forudsætning for at være omfattet af målgruppen for det foreslåede § 61, stk. 2, at borgeren opsøger eller tidligere har opsøgt et Gadens Hus eller en mobil udsatte-enhed."

Ønsket om en udvidelse af målgruppen ligger udenfor rammerne af den politiske aftale.

8. Ret til at beholde stoffer til eget forbrug ved stærk afhængighed

Der er blandt høringsparterne generelt opbakning til lovforslaget, og de ser positivt på initiativet.

8.1 Generelle bemærkninger

Hus Forbi, Kirkens Korshær og Stenbroens Jurister ser positivt på intentionen om at reducere kriminaliseringen af besiddelse af rusmidler for personer med stærk afhængighed, men anbefaler, at straffritagelsen også omfatter personer med et omfattende brug af cannabis. Stenbroens Jurister finder endvidere, at bestemmelsen skal omfatte personer, der fortsat er udfordret af deres afhængighed af hårde stoffer, men som har reduceret deres stofbrug og derfor ikke længere bruger stoffer dagligt.

FADD anbefaler, at det præciseres, om og hvordan § 3, stk. 4, i lov om euforiserende stoffer forholder sig til borgere under 18 år.

SAND opfordrer til, at målgruppeafgrænsningen udvides, så den tager udgangspunkt i borgere med stærk afhængighed, som samtidig falder inden for målgruppen for servicelovens § 110, og at arbejdsindtægt, herunder fra socialt frikort, ikke afskærer borgeren fra at være omfattet.

Tony Bidstrup (privatperson) mener ikke, at stærkt afhængige personer generelt skal behandles som kriminelle ligesom henvisningen til "sociale forhold" ikke bør forstås for snævert, så personer med reel stærk afhængighed falder udenfor anvendelsesområdet alene på grund af indkomst, forsørgelsesgrundlag eller manglende synlig social udsathed. Endvidere peges på, at der i lovforslaget er lagt op til en for snæver forståelse af stærk afhængighed, og at begrebet i højere grad bør bygge på en bredere videnskabelig og sundhedsfaglig forståelse.

Ad. 8.1 Justitsministeriets bemærkninger

Justitsministeriet bemærker, at det med aftalen om Værdighedsreformen blev aftalt at sikre, at målgruppen, der allerede i dag kan få tiltalefrafald for at besidde stoffer til eget forbrug, fremover ikke strafforfølges og ikke får konfiskeret stofferne.

Med aftalen har det således været hensigten, at sikre den allerede fastsatte gruppe af udsatte borgere større værdighed.

Vurderingen af den pågældendes sociale forhold vil således fortsat være den samme som ved den eksisterende bestemmelse. Det indebærer, at betingelsen i almindelighed vil være opfyldt, hvis den pågældende er helt uden indkomst eller f.eks. modtager kontanthjælp eller førtidspension og ikke har anden indkomst eller opsparing af en vis størrelse. Derimod vil sociale forhold uanset stofafhængighedens karakter i almindelighed ikke kunne tale for straffritagelse, hvis den pågældende har arbejdsindtægter eller modtager dagpenge.

Justitsministeriet bemærker dog, at det med den foreslåede bestemmelse er blevet præciseret, at hvis den pågældende alene har arbejdsindtægter inden for beløbsgrænsen for den pågældendes sociale frikort, jf. lov nr. 616 af 11. juni 2024 om socialt frikort, vil det ikke tale imod straffritagelse. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1.

Justitsministeriet har ikke i øvrigt fundet anledning til at udvide den persongruppe, der omfattes af bestemmelsen.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at den foreslåede bestemmelse i § 3, nr. 1, finder anvendelse for alle borgere omfattet af den fastsatte persongruppe uanset alder.

Ministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 3, nr. 1, at kravet om stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer vil indebære, at der alene vil kunne undlades strafforfølgning efter bestemmelsen, hvis den pågældende igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, f.eks. heroin og øvrige opioider, kokain og amfetamin, eller stoffer der kan sammenlignes med disse i farlighed, at vedkommende bruger disse stoffer dagligt.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det på den baggrund vil være et yderst begrænset antal personer under 18 år, der vil opfylde denne betingelse og dermed blive omfattet af straffritagelsesbestemmelsen.

8.2 Evaluering

Justitia anbefaler, at der igangsættes en evaluering af, hvorvidt de nye regler i fornødent omfang sikrer, at stofbrugere ikke unødvendigt får konfiskeret stoffer til eget forbrug.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at den evaluering af lovændringen, der skal finde sted om tre år, bør indeholde et deltagelsesspor, hvor borgere i målgruppen bliver hørt.

Stenbroens Jurister påpeger, at den eksisterende undtagelsesbestemmelse, der med lovforslaget udvides, bliver anvendt for sjældent, hvilket resulterer i, at personer omfattet af målgruppen, modtager en bøde i strid med undtagelsesreglen. På den baggrund anbefaler Stenbroens Jurister, at der allerede nu – og ikke først ved evalueringen af loven om tre år – nedsættes en arbejdsgruppe til at understøtte implementeringen og evalueringen.

Ad. 8.2 Justitsministeriets bemærkninger

Justitsministeriet har noteret sig bemærkningerne. Justitsministeriet finder det uhensigtsmæssigt at iværksætte en evaluering af den eksisterende lovgivning og de foreslåede bestemmelser.

Med lovforslaget og aftalen om værdighedsreformen foretages en større reform, som involverer kommuner, regioner og civilsamfund over hele Danmark. Denne reform forventes derfor at styrke myndighedernes generelle fokus på denne gruppe af udsatte borgere. Derfor finder ministeriet ikke, at det vil være retvisende at foretage en evaluering af, hvordan den eksisterende ordning har fundet anvendelse bagudrettet.

I forhold til en evaluering af de foreslåede bestemmelser finder Justitsministeriet det hensigtsmæssigt at afvente, at der findes et datagrundlag af en vis størrelse og en vis erfaring med ordningen, førend en evaluering vil kunne give et retvisende og brugbart resultat.

Det bemærkes hertil, at det som led i Aftale om Værdighedsreformen er aftalt, at den udvidede ret til at beholde stoffer til eget forbrug for de mest udsatte med stærk afhængighed skal evalueres efter tre år fra lovens vedtagelse. Evalueringen skal kvalitativt afdække involverede myndigheder og relevante civilsamfundsorganisationers erfaring med reglen i både de større byer og i landdistrikterne. Evalueringen skal også inddrage erfaringer fra lokalsamfundsorganisationer, eksempelvis relevante lokaludvalg, organisationer, som varetager interesser for ejere, lejere og udlejere, skoleforeninger og andre relevante aktører i nærmiljøet. Gadens Huse og de mobile udsatte-enheder kan i den forbindelse også høres i forhold til deres erfaringer med reglen.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke, at der er behov for at foretage yderligere evaluering ud over den af aftalepartierne aftalte.

8.3 Sagsoplysning og vejledning

Gadejuristen anbefaler, at det i lovbemærkningerne præciseres, at politiets vurdering skal foretages ud fra et skånsomt og tillidsbaseret udgangspunkt, og at politiets vejledningspligt overfor borgeren indskrives i nationale instrukser, ligesom der bør udarbejdes enkle og klarer retningslinjer for, hvornår besiddelse af euforiserende stoffer må anses for at være til eget forbrug for personer med stærk afhængighed.

Justitia anbefaler, at der i landets politikredse igangsættes indsatser for at sikre, at kravene til politiets sagsoplysning efterleves.

KFUK's Sociale Arbejde anbefaler, at lovændringen ledsages af tydelige nationale retningslinjer, kompetenceudvikling og systematisk monitorering af anvendelsen fordelt geografisk, så man kan opdage uens praksis tidligt.

Kirkens Korshær understreger, at virkningen af de nye tiltag afhænger af, om politiet er klædt på til at anvende reglerne og foretage de nødvendige vurderinger i praksis. Kirkens Korshær anbefaler i den forbindelse, at der etableres en forsøgsordning med socialbetjente, hvis arbejde målrettes mennesker i udsathed.

Kommunale Velfærdschefer og Københavns Kommunes Socialforvaltning anfører, at i de tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt en borger er omfattet af målgruppen, er det ikke tydeligt, hvordan borgeren er stillet i det konkrete møde med myndighederne. Begge opfordrer til, at det tydeliggøres, at der, hver gang en borger har stoffer på sig til eget brug, skal foretages en målgruppevurdering, ligesom det bør fremgå, hvordan vurderingen skal foretages og hvilke oplysninger, der kan indgå i vurderingen.

Stenbroens Jurister anbefaler, at der i lovforslaget indføres en bemærkning om, at politiet fortsat i alle tilfælde, hvor der rejses sigtelse for besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug, skal løfte sagsoplysningerne til et niveau, hvor det med rimelig sikkerhed konstateres, om sagen falder indenfor eller udenfor bestemmelsens anvendelsesområde, og at de undersøgte bestemmelser skal fremgå af politiets rapporter. Stenbroens Jurister anbefaler videre, at lovforslaget tilføjes bemærkninger om, hvorvidt anklagemyndigheden af egen drift skal søge sager indenfor bestemmelsens anvendelsesområde genoptaget eller anket, hvis der er afsagt dom efter et bødeforelæg, som anklagemyndigheden har sendt til retten, selvom sagsbehandlingen ikke lever op til kravene i lovgivningen og instrukser fra Rigspolitiet eller Rigsadvokaten.

Tony Bidstrup (privatperson) mener, at det bør præciseres, at fravær af umiddelbar eller aktuel dokumentation for afhængighed i politiets systemer ikke i sig selv bør føre til, at en person behandles som almindelig strafbar besidder, og at der bør udarbejdes klare retningslinjer for, hvordan politiet skal håndtere tilfælde, hvor afhængighed er plausibel, men ikke straks dokumenterbar.

Ad. 8.3 Justitsministeriets bemærkninger

Justitsministeriet har noteret sig bemærkningerne. Justitsministeriet er enig i, at det er vigtigt, at de foreslåede bestemmelser implementeres på en måde, der understøtter en ensartet og korrekt anvendelse i praksis. Det forudsættes således i lovforslaget, at politiet i forbindelse med behandlingen af sager om besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug foretager de vurderinger, der er nødvendige for at afgøre, om betingelserne for anvendelse af de foreslåede bestemmelser er opfyldt.

Derfor har Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1, beskrevet hvorledes politiet skal agere i mødet med de socialt udsatte borgere, herunder i situationer, hvor der er tvivl om, hvorvidt den pågældende er omfattet af den foreslåede straffritagelsesregel. Ministeriet finder det ikke nødvendigt at sætte yderligere retning for politiets arbejde i de konkrete situationer. Det skyldes bl.a., at vurderingen vil bero på en konkret bedømmelse af oplysningerne i den enkelte sag, og at det ikke på forhånd er muligt udtømmende at angive, hvilke oplysninger der i alle tilfælde vil være relevante for vurderingen.

Rigspolitiet vil i forlængelse af lovens ikrafttræden skulle foretage de tiltag, som vurderes nødvendige for at understøtte en effektiv implementering af de nye regler, herunder eventuelt i samarbejde med relevante samarbejdspartnere. Justitsministeriet finder på den baggrund heller ikke anledning til i lovforslaget at fastsætte krav om udarbejdelse af nationale retningslinjer, kompetenceudvikling eller andre nærmere implementeringstiltag.

For så vidt angår bemærkningerne om politiets sagsoplysning er det Justitsministeriets vurdering, at det følger af de almindelige regler for straffesagsbehandlingen, at politiet og anklagemyndigheden skal tilvejebringe

det fornødne grundlag for behandlingen af sagen. Det forudsættes således, at de oplysninger, der er nødvendige for at kunne vurdere, om en sag er omfattet af de foreslåede bestemmelser, tilvejebringes og indgår i sagens behandling.

For så vidt angår bemærkningen om genoptagelse eller anke er det Justitsministeriets vurdering, at det ikke er nødvendigt at fastsætte særskilte regler herom i lovforslaget. Rigsadvokaten og Rigspolitiet skal i tilfælde af, at de bliver opmærksomme på fejl i forbindelse med politiets eller anklagemyndighedens behandling af konkrete sager, forholde sig til, om der er grundlag for at søge den pågældende sag genoptaget eller anket efter de almindelige regler herom.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at imødekomme høringsparternes forslag om at fastsætte yderligere regler eller retningslinjer i lovforslaget eller lovbemærkningerne.

Endelig skal Justitsministeriet bemærke, at ministeriet ikke har planer om at indføre en forsøgsordning med socialbetjente.

8.4 Øvrigt

Danske Regioner foreslår, at bosteder på linje med psykiatriske afdelinger får hjemmel til at konfiskere stoffer fra beboere på sociale tilbud, hvis det vurderes hensigtsmæssigt.

KFUK's Sociale Arbejde anbefaler, at undtagelsen af Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder genovervejes. Hvis den fastholdes, opfordrer KFUK's Sociale Arbejde til, at det i lovbemærkningerne tydeliggøres hvilke konkrete hensyn der ligger bag at undtage disse indkvarteringssteder samt hvordan man i praksis vil forebygge de sociale og sundhedsmæssige skadevirkninger af beslaglæggelse for målgruppen her. Stenbroens Jurister bemærker i forlængelse heraf, at undtagelsesbestemmelsen bør holdes så enkelt som muligt og uden undtagelser.

HK Kommunal opfordrer til, at der udarbejdes klar vejledning til medarbejderne på kommunale bo- og dagtilbud om samspillet mellem husordener og den nye straffritagelsesregel. Den Sociale Udviklingsfond anfører i forlængelse heraf, at lovændringen bør ledsages af klare retningslinjer for tilbuddet SUF Veteran & Beredskab.

Ad. 8.4 Justitsministeriets bemærkninger

Justitsministeriet har noteret sig bemærkningerne og kan i den forbindelse henvise til lovforslagets bemærkninger til § 3, nr. 1, hvoraf fremgår, at personer, der er omfattet af målgruppen og besidder euforiserende stoffer til eget forbrug i tilbud efter serviceloven, som personen er visiteret til eller har ophold i, vil skulle fritages fra strafforfølgning. Tilbuddene vil dog fortsat, i henhold til bl.a. § 123 i serviceloven, kunne fastsætte en vejledende husorden (ordensregler), der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på tilbuddets fællesarealer.

Justitsministeriet finder det ikke nødvendigt, at der for tilbud efter serviceloven skabes hjemmel til at konfiskere stofferne hos tilbuddenes beboere.

Når Justitsministeriet ikke har fundet grundlag for at give samme hjemmel til konfiskation på bosteder som på psykiatriske afdelinger skyldes dette, den grundlæggende forskel der er på de to institutioner. For psykiatriske afdelinger kan patienterne være underlagt tvang efter psykiatriloven, og indtag af rusmidler kan have indvirkninger på behandlingen. Det er derfor naturligt, at psykiatriloven udtrykkeligt giver adgang til at tage rusmidler i forvaring. På bosteder er

udgangspunktet derimod, at borgeren ikke er frihedsberøvet eller underlagt psykiatrisk tvang.

For så vidt angår det anførte om den foreslåede undtagelsesbestemmelse for indkvarteringssteder i lovforslagets § 3, nr. 2, bemærker Justitsministeriet, at det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., at en udlænding, der opholder sig her i landet og har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, at en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, og som efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig her i landet, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse har beboere på indkvarteringssteder efter udlændingelovens § 42 a, stk. 5, således adgang til sundhedsmæssige ydelser.

Justitsministeriet finder i øvrigt, at væsentlige ordensmæssige hensyn taler for, at besiddelse af euforiserende stoffer på indkvarteringsstederne ikke skal være omfattet af straffritagelsesreglen, og at de euforiserende stoffer fortsat skal kunne beslaglægges og konfiskeres.

På den baggrund har Justitsministeriet ikke fundet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget på baggrund af de anførte synspunkter.

9. Øvrige bemærkninger

Dansk Socialrådgiverforening, KFUM's Sociale Arbejde og Rådet for Socialt Udsatte mener, at værdighedsreformen bør koordineres med andre reformer, herunder hjemløse-reformen, 10-års planen for psykiatrien, beskæftigelsesreformen, sundhedsstrukturen mv. **Psykiatrifonden** mener, at sammenhængen mellem værdighedsreformen og 10-års planen for psykiatrien bør evalueres efter f.eks. en tre-årig periode.

Dansk Socialrådgiverforening mener, at retssikkerhedslovens regelsæt indeholder mange undtagelser og særregler, og at det derfor kunne være en ambition af simplificere regelsættet til gavn for alle borgere. Dansk Socialrådgiverforening anbefaler derudover, at alle kommuner forpligtes til at vedtage et lokalt fastsat loft over sagsantal på voksensocialområdet mhp. at skabe større værdighed i mødet med den enkelte borger. Dansk Socialrådgiverforening mener desuden, at loven bør suppleres af en egentlig ret til en opsøgende myndighedsindsats med dertilhørende finansiering.

Hjem til Alle alliancen ser gode perspektiver i Borger i Danmark, men mener, at der er brug for mere varige, strukturelle løsninger på handlekommuneproblematikken og mener derfor, at der vil være større potentiale i at bruge de kommende forhandlinger om en udligningsreform som ramme herfor.

Justitia anbefaler, at der etableres alternative stofindtagelsesrum til unge stofbrugere (over 18 år), der vurderes i lavere grad at have gavn af de nuværende stofindtagelsesrum.

KFUM's Sociale Arbejde opfordrer til, at den tidligere særlige støtte til høje boligudgifter efter lov om aktiv socialpolitik § 34 genindføres for kontanthjælpsmodtagere.

Københavns Kommunes Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltning gør opmærksom på følgende øvrigeudfordringer ift. handlekommunereglerne:

- **Fængselsophold:** Ved fængsling vil handlekommunen efter serviceloven ofte være en anden kommune end fængselskommunen, dvs. at handlekommuneansvaret tilfalder forskellige kommuner. Dertil vil handlekommuneansvaret på beskæftigelsesområdet ofte skifte før, under og efter indsættelse. Retssikkerhedsloven tager ikke hensyn til, at der for nogen indsatte vil være behov for afdækning af ret til fx førtidspension under indsættelsen. Dertil er der ikke tænkt på den situation, hvor kommunen ønsker at samarbejde med borger og kriminalforsorgen om en *God løsladelsesplan*, hvor der både tages stilling til beskæftigelsesmæssige og sociale indsatser.
- **Udsatte borgere med ustabil tilknytning til kommuner:** Ifm. ind- og udflytning på eksempelvis herberger opleves det, at den udsatte borger hyppigt flytter fra en kommune til en anden. Borger får på den baggrund ofte en ustabil tilknytning til kommunen på beskæftigelsesområdet, da beskæftigelsesloven ikke er omfattet af undtagelsen i retssikkerhedslovens § 9 stk. 3. Dette skaber længere sagsforløb mhp. at afklare borgerens forsørgelsesgrundlag, og gør det vanskeligt for kommunen at tilrettelægge en helhedsorienteret sagsbehandling for borgeren.

Mændenes Hjem anbefaler, at der ifm. reformen overvejes indført mekanismer, som styrker ansvarligheden i myndighedsudøvelsen, herunder sanktionsmuligheder over for kommuner ved grov eller gentagen tilsidesættelse af lovgivningen samt kompensation til borgere, hvor mangelfuld sagsbehandling har haft væsentlig negativ betydning.

Projekt Udenfor støtter reformen, men mener ikke, den løser udfordringerne med manglen på billige og tilgængelige boliger, udfordringerne med kontanthjælpsreformen eller de grundlæggende handlekommuneproblematikker.

Selveje Danmark peger på, at bl.a. kapacitetsstyring og udbud af herbergsområdet og kontanthjælpsreformen risikerer at modarbejde nogle af reformens centrale intentioner.

Socialministeriet har noteret sig høringsparternes synspunkter. Fsva. de konkrete anbefalinger til nye tilag mv. bemærker ministeriet, at disse alle ligger uden for rammerne af den politiske aftale.